

ΡΙΝΤΙΑΝ ΜΠΡΟΥΚ

ΣΥΜΒΙΩΣΗ

Η πανέμορφη γραφή και οι κινηματογραφικές
σκηνές συνθέτουν ένα δυνατό μυθιστόρημα.

THE SUNDAY TIMES

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΚΕ ΣΕ 24 ΓΛΩΣΣΕΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE AFTERMATH
Από τις Εκδόσεις Viking, Λονδίνο 2013
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Συμβίωση**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Rhidian Brook
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γιώργος Μπαρουξής
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Τσίρης
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχατά

© Rhidian Brook, 2013
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Ildiko Neer/Arcangel,
Debra Lill/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Σεπτέμβριος 2017, 3.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2094-3
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2095-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

ΡΙΝΤΙΑΝ ΜΠΡΟΥΚ

ΣΥΜΒΙΩΣΗ

*Μετάφραση:
Γιώργος Μπαρονξής*

*Αυτό το βιβλίο αφιερώνεται
στους Walter, Anthea, Colin, Sheila και Kim Brook*

«Θα γίνετε ονομαστοί, ως ο λαός
που τα χαλάσματα οικοδόμησε [...]»

Ησαΐας 58:12

«Δε μοιάζει να έχει κανένα νόημα
– μία οικογένεια σε ένα τόσο μεγάλο μέρος»
Επιστροφή στο Μπράντσχεντ, Έβελιν Γουό

Σεπτέμβριος 1946

Το Θηρίο είναι εδώ. Το είδα. Και ο Μπέρτι το είδε. Και ο Ντίμαρ. Με μαύρη γούνα σαν φανταχτερό γυναικείο παλτό. Κι εκείνα τα δόντια που είναι σαν πλήκτρα πιάνου. Πρέπει να το σκοτώσουμε. Γιατί, αν δεν το σκοτώσουμε εμείς, ποιος θα το σκοτώσει; Οι Εγγλέζοι; Οι Αμερικάνοι; Οι Ρώσοι; Οι Γάλλοι; Κανείς τους δε θα το σκοτώσει, γιατί αυτοί ψάχνουν για άλλα πράγματα. Θέλουν το ένα και το άλλο. Μαλώνουν σαν σκυλιά για κόκαλο που δεν έχει κρέας πάνω. Πρέπει να το σκοτώσουμε εμείς. Να φάμε το Θηρίο πριν μας φάει. Τότε όλα θα είναι καλύτερα».

Ο Όζι έφτιαξε το κράνος του καθώς οδηγούσε τους άλλους μέσα στα ερείπια της πόλης που είχαν ισοπεδώσει οι Εγγλέζοι. Φορούσε ένα αγγλικό κράνος που είχε κλέψει από το πίσω μέρος ενός φορτηγού στον ποταμό Άλστερ. Δεν ήταν τόσο ωραίο όσο τα αμερικάνικα, ή και τα ρώσικα ακόμα, κράνη που είχε στη συλλογή του, αλλά του πήγαινε καλύτερα, και τον βοηθούσε να βλαστημάει στα αγγλικά όταν το φορούσε, όπως ο Άγγλος λογίας τον οποίο είχε δει να φωνάζει στους αιχμαλώτους στον σταθμό Ντάμπορ του Αμβούργου: «Έι! Ψηλά τα χέρια, παλιομαλάκες! Ψηλά, είπα! Να τα βλέπω! Ηλίθιοι Ούννοι, παλιομαλάκες». Οι άντρες είχαν αργήσει μια στιγμή να σηκώσουν τα χέρια τους. Όχι επειδή δεν είχαν καταλάβει, αλλά επειδή ήταν αδύναμοι από την ασιτία. Ηλίθιοι-Ούννοι-Παλιομαλάκες! Τα ρούχα του Όζι από τον λαιμό και κάτω ήταν ένα συνονθύλευ-

μα, ό,τι είχε βρει να τον βολεύει, κουρέλια και πλούτη ανακατεμένα μαζί: η ρομπ-ντε-σαμπρ ενός δανδή· η πλεκτή ζακέτα μιας γριάς· ένα πουκάμισο χωρίς γιακά κάποιου παλπού· το παντελόνι ενός στρατιώτη των ταγμάτων εφόδου με τα μπατζάνια ανεβασμένα και δεμένο στη μέση του με τη γραβάτα ενός υπαλλήλου· και τα –σκισμένα στις μύτες– παπούτσια ενός σκοτωμένου από καιρό σταθμάρχη.

Τα αδέσποτα παιδιά –με τα μάτια διάπλατα από φόβο, και το άσπρο του ματιού να τονίζεται από τα βρόμικα πρόσωπά τους– ακολούθησαν τον αρχηγό τους μέσα στα χαλάσματα. Παρακάμπτοντας σωρούς τούβλα, έφτασαν σε ένα ξέφωτο όπου ο κωνικός οβελός μιας εκκλησίας ήταν πεσμένος στο πλάι. Ο Όξι σήκωσε το χέρι για να σταματήσει τους άλλους, έβγαλε το «Luger» από τη ρομπ-ντε-σαμπρ και οσμίστηκε τον αέρα.

«Είναι εδώ. Το μυρίζω. Το μυρίζετε;»

Τα αδέσποτα οσφράνθηκαν τον αέρα σαν τρομοκρατημένα κουνέλια. Ο Όξι κόλλησε πάνω στον γκρεμισμένο οβελό και προχώρησε πόντο πόντο προς την ανοιχτή άκρη του, με το πιστόλι στο χέρι του να τον οδηγεί σαν ξύλο ραβδοσκόπου. Σταμάτησε και χτύπησε σιγά τον κώνο με την κάννη, δείχνοντας ότι το Θηρίο μάλλον ήταν μέσα. Και ξαφνικά κάτι μαύρο πετάχτηκε. Τα αδέσποτα ζάρωσαν αλλά ο Όξι βγήκε μπροστά, στάθηκε με ανοιχτά τα πόδια, έκλεισε το ένα μάτι, σημάδεψε κι έριξε.

«Άρπα τη, Θηρίο!»

Ο πυροβολισμός ακούστηκε πνιχτός στην υγρή ατμόσφαιρα, και ακολούθησε ένας κουδουνιστός μεταλλικός ήχος εξοστρακισμού, σημάδι ότι είχε αστοχήσει.

«Το χτύπησες;»

Ο Όξι χαμήλωσε το πιστόλι και το έβαλε στη ζώνη του.

«Θα το πιάσουμε άλλη μέρα», είπε. «Πάμε να βρούμε φαί».

«Σας βρήκαμε σπίτι, κύριε συνταγματάρχα».

Ο λοχαγός Γουίλκινς έλιωσε το τσιγάρο του κι έβαλε το κι-

τρινησιμένο δάχτυλό του στον χάρτη του Αμβούργου που κρεμόταν στον τοίχο πίσω από το γραφείο του. Ξεκίνησε από την πινέζα που σημάδευε το προσωρινό αρχηγείο τους, και ακολούθησε μια γραμμή μακριά από τις βομβαρδισμένες περιοχές του Χάμερμπρουκ και του Ζανκτ Γκέοργκ, πέρασε πάνω από το Ζανκτ Πάουλι και την Άλτονα, και προχώρησε προς το παλιό ψαράδικο προάστιο του Μπλάνκνετσε, όπου ο Έλβας έστριβε και χυνόταν στη Βόρεια Θάλασσα. Ο χάρτης –που είχε παρθεί από έναν προπολεμικό γερμανικό τουριστικό οδηγό– δεν έδειχνε ότι αυτές οι περιοχές ήταν τώρα μια πόλη-φάντασμα από ερείπια και στάχτη.

«Είναι ένα πραγματικό παλάτι δίπλα στο ποτάμι. Εδώ». Το δάχτυλο του Γουίλκινς έκανε έναν κύκλο γύρω από το τέλος της οδού Έλμπχαουζεε, του δρόμου που εκτεινόταν παράλληλα με το μεγάλο ποτάμι. «Νομίζω ότι θα είναι του γούστου σας, κύριε».

Η λέξη «γούστο» ανήκε σε έναν άλλο κόσμο, έναν κόσμο πολυτέλειας και ανέσεων. Τους τελευταίους μήνες, το γούστο του Λιούις είχε περιοριστεί σε έναν απλό κατάλογο από άμεσες και βασικές ανάγκες: 2.500 θερμίδες τη μέρα, καπνός, ζέστη. Το «ένα πραγματικό παλάτι δίπλα στο ποτάμι» τού φάνηκε ξαφνικά σαν κάτι που μπορεί να απαιτούσε ένας επιπόλαιος βασιλιάς.

«Κύριε συνταγματάρχα;»

Ο Λιούις είχε «χαθεί» πάλι μέσα στο απείθαρχο κοινοβούλιο του μυαλού του, ένα μέρος όπου, όλο και πιο συχνά, άνοιγε έντονους διαπληκτισμούς με συναδέλφους.

«Δε ζει κάποιος εκεί ήδη;»

Ο Γουίλκινς δεν ήταν σίγουρος πώς να απαντήσει. Ο διοικητής του ήταν άνθρωπος με εξαιρετική φήμη και άψογο πολεμικό ιστορικό, αλλά είχε αυτές τις παραξενιές, έναν τρόπο να βλέπει τα πράγματα διαφορετικά. Ο νεαρός λοχαγός κατέφυγε στην απαγγελία όσων είχε διαβάσει στο εγχειρίδιο: «Αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν ηθικές αρχές, κύριε συνταγματάρχα. Είναι επικίνδυνοι για εμάς και για τον εαυτό τους. Πρέπει να ξέρουν ποιος κάνει κουμάντο. Χρειάζονται ηγεσία. Ένα αυστηρό αλλά δίκαιο χέρι να τους καθοδηγεί».

Ο Λιούις κατένευσε και έκανε νόημα στον λοχαγό να συνεχίσει, κάνοντας οικονομία στα λόγια του. Το κρύο και οι θερμοίδες τον είχαν μάθει να μην τα σπαταλά ούτε αυτά.

«Το σπίτι ανήκε στην οικογένεια Λούμπερτ. Λούμπερτ. Με σκληρό “τ”. Η γυναίκα σκοτώθηκε στους βομβαρδισμούς. Η οικογένειά της ήταν μεγαλέμποροι τροφίμων. Διασυνδέσεις με την “Blohm & Voss”. Επίσης είχαν μια σειρά από αλευρόμυλους. Ο Χερ Λούμπερτ ήταν αρχιτέκτονας. Δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη ο έλεγχος του παρελθόντος του, αλλά νομίζουμε ότι μάλλον είναι λευκός, ή, στη χειρότερη περίπτωση, μια αποδεκτή απόχρωση του γκριζου. Δεν έχει εμφανείς άμεσες συνδέσεις με τους Ναζί».

«Ψωμί».

«Ορίστε;»

Ο Λιούις δεν είχε φάει όλη μέρα και είχε κάνει ασυναίσθητα το μικρό άλμα από τους «αλευρόμυλους» στο ψωμί. Το ψωμί που φανταζόταν στο μυαλό του ήταν ξαφνικά πιο παρόν, πιο απτό, από τον λοχαγό που στεκόταν μπροστά στον χάρτη από την άλλη μεριά του γραφείου.

«Συνέχισε – η οικογένεια». Ο Λιούις προσπάθησε να δείξει ότι ακούει κάνοντας καταφατικά νεύματα και γέροντας το κεφάλι του σε μια ερωτηματική γωνία.

Ο Γουίλκινς συνέχισε: «Η γυναίκα του Λούμπερτ σκοτώθηκε το '43. Στη μεγάλη πυρκαγιά. Υπάρχει ένα παιδί – μια κόρη. Η Φρίντα, δεκαπέντε ετών. Έχουν κάποιο προσωπικό – μια καμαριέρα, έναν μάγειρα κι έναν κηπουρό. Ο κηπουρός είναι εξαιρετικός τεχνίτης – πρώην άντρας της Wehrmacht. Η οικογένεια έχει κάποιους συγγενείς, μπορεί να μετακομίσει μαζί τους. Το προσωπικό μπορούμε να το διώξουμε ή να το κρατήσετε, ό,τι προτιμάτε. Μάλλον είναι καθαροί».

Η διαδικασία με την οποία αξιολογούσαν την «καθαρότητα» οι διαλογείς ψυχών στην Υπηρεσία Πληροφοριών της Επιτροπής Ελέγχου ήταν το *Fragebogen*, το ερωτηματολόγιο: 133 ερωτήσεις για να προσδιοριστεί ο βαθμός συνεργασίας ενός Γερμανού πολίτη με το καθεστώς. Με βάση τις απαντήσεις, τους κατέτασσαν

σε τρεις ομάδες «χρωματικά κωδικοποιημένες» –μαύρη, γκριζα και λευκή, με ενδιαμέσες αποχρώσεις για μεγαλύτερη ακρίβεια– και τους μεταχειρίζονταν ανάλογα.

«Περιμένουν την επίταξη. Απλώς πρέπει να δείτε το σπίτι πριν τους πετάξετε έξω. Δε νομίζω ότι θα απογοητευτείτε, κύριε συνταγματάρχα».

«Πιστεύεις ότι αυτοί θα απογοητευτούν, λοχαγέ;»

«Αυτοί;»

«Οι Λούμπερτ' όταν τους πετάξω έξω».

«Δεν έχουν την πολυτέλεια της απογοήτευσης, κύριε. Είναι Γερμανοί».

«Φυσικά. Τι ανοησία». Ο Λιούις δεν επέμεινε. Αν συνέχιζε τέτοιες ερωτήσεις, αυτός ο ικανός νεαρός αξιωματικός με τη γυαλιστερή ζώνη του και τις τέλειες γκέτες του θα τον έστελνε στο Ψυχιατρικό.

Βγήκε από το υπερθερμασμένο Βρετανικό Αρχηγείο στο πρόωρο κρύο μιας μέρας του Σεπτεμβρη. Φύσηξε αχνό μπροστά του και φόρεσε τα δερμάτινα γάντια που του είχε δώσει ο λοχαγός ΜακΛίοντ, ο Αμερικανός αξιωματικός των τεθωρακισμένων, στο Δημαρχείο της Βρέμης την ημέρα που οι Σύμμαχοι ανακοίνωσαν τις διαχωριστικές γραμμές της νέας Γερμανίας. «Φαίνεται ότι σας έριξαν», του είχε πει, διαβάζοντας την απόφαση. «Οι Γάλλοι παίρνουν το κρασί, εμείς παίρνουμε τη θέα, κι εσείς τα ερείπια».

Ο Λιούις ζούσε τόσο καιρό μέσα σε ερείπια, ώστε είχε πάψει να τα προσέχει. Η στολή του ήταν η ενδυμασία που άρμοζε σε έναν κυβερνήτη αυτής της νέας τετραμερούς Γερμανίας, ένα είδος διεθνοποιημένης περιβολής που, μέσα στη μεταπολεμική σύγχυση και την επιβολή νέων κανονισμών, περνούσε απαρατήρητη χωρίς να προκαλεί σχόλια.

Τα αμερικανικά γάντια ήταν πολύτιμα, αλλά εκείνο που του έδινε τη μεγαλύτερη ικανοποίηση ήταν το σακάκι με την προβιά. Του το είχε δώσει κι αυτό ο Αμερικανός λοχαγός, ο οποίος το είχε πάρει από έναν υποσηναγό της Luftwaffe, ο οποίος, με

τη σειρά του, το είχε πάρει από έναν αιχμάλωτο συνταγματάρχη του Κόκκινου Στρατού. Αν συνέχιζε έτσι ο καιρός, σε λίγο θα άρχιζε να το φοράει.

Ένωθε ανακούφιση που είχε ξεφύγει από τον Γουίλκινς. Ο νεαρός λοχαγός ανήκε στο νέο σώμα των δημοσίων υπαλλήλων που απάρτιζε την Επιτροπή Ελέγχου, μια υπηρεσία με πλεονάζον προσωπικό από άντρες που τριγύριζαν με κλιπ-μπορντ στα χέρια και θεωρούσαν τον εαυτό τους αρχιτέκτονα της ανασυγκρότησης. Ελάχιστοι από αυτούς είχαν πολεμήσει, και αυτό τους επέτρεπε να αποφαινόνται και να θεωρητικολογούν γεμάτοι σιγουριά για τις αποφάσεις τους. Ο Γουίλκινς θα γινόταν ταγματάρχης πριν περάσει πολύς καιρός.

Ο Λιούις έβγαλε μια ασημένια ταμπακιέρα από το σακάκι του και την άνοιξε, βλέποντας την αντανάκλαση του ήλιου πάνω στην καθαρή γυαλιστερή της επιφάνεια. Τη γυάλιζε τακτικά. Ήταν το μοναδικό αντικείμενο αξίας που είχε πάνω του, ένα αποχαιρετιστήριο δώρο από τη Ρέιτσελ. Του το είχε δώσει πριν από τρία χρόνια στο Άμερσαμ, στην πόρτα του τελευταίου κανονικού σπιτιού στο οποίο είχε ζήσει ο Λιούις. «Να με σκέφτεσαι όταν καπνίζεις» ήταν οι οδηγίες της, και αυτό προσπαθούσε να κάνει, πενήντα, εξήντα φορές την ημέρα επί τρία χρόνια. Μια μικρή τελετουργία για να κρατά αναμμένη τη φλόγα του έρωτα. Άναψε τσιγάρο και σκέφτηκε αυτή τη φλόγα. Η απόσταση και ο χρόνος την είχαν κάνει να φαίνεται πιο καυτή από όσο ήταν. Η ανάμνηση των ερωτικών στιγμών τους, του κορμιού της γυναίκας του με το λείο δέρμα και τις καμπύλες του, τον είχε στηρίξει τους κρύους και μοναχικούς μήνες (με το δέρμα της να φαίνεται πιο λείο και με μεγαλύτερες καμπύλες όσο προχωρούσε ο πόλεμος). Όμως είχε συνηθίσει τόσο πολύ αυτή τη φανταστική, τεχνητή εκδοχή της, ώστε η επικείμενη προσωπική να την αγγίξει και να τη μυρίσει πραγματικά τον ανησυχούσε.

Μια αεροδυναμική μαύρη Mercedes 540K με βρετανική σημαία στο καπό σταμάτησε μπροστά στη σκάλα του Αρχηγείου. Η σημαία στον πλαϊνό καθρέφτη ήταν το μόνο που έδειχνε αιταί-

ριαστο πάνω της. Παρά τους συνειρμούς που προκαλούσε, του άρεσε αυτό το αυτοκίνητο – του άρεσαν οι γραμμές του και ο μεταξένιος βόμβος της μηχανής του. Το εσωτερικό του είχε την πολυτέλεια υπερωκεάνιου, και η πολύ προσεκτική οδήγηση του σοφέρ του –του Χερ Σρέντερ– ενίσχυε την αίσθηση ότι βρισκόσαι σε πλοίο. Κανένα βρετανικό διακριτικό δεν μπορούσε να κρύψει τον γερμανικό χαρακτήρα αυτού του αυτοκινήτου. Οι Βρετανοί στρατιωτικοί ήταν φτιαγμένοι για να κυκλοφορούν με το αδέξιο, φουσκωτό Austin 16, όχι με αυτά τα δυνατά, όμορφα οχήματα.

Ο Λιούις κατέβηκε τη σκάλα και μισοχαιρέτησε τον οδηγό του.

Ο Σρέντερ, ένας αδύνατος, αξύριστος άντρας με μαύρο κασκέτο και μπέρτα, πετάχτηκε από τη θέση του οδηγού και πήγε με γρήγορο βήμα στην πίσω πόρτα. Έκανε μια υπόκλιση προς την κατεύθυνση του Λιούις, και, με μια μεγαλοπρεπή κίνηση της μπέρτας του, άνοιξε την πόρτα.

«Το μπροστινό κάθισμα είναι μια χαρά, Χερ Σρέντερ».

Ο Σρέντερ φάνηκε να ταράζεται με τον αυθυποβιβασμό του Λιούις. «*Nein, Herr Kommandant*»,* είπε.

«Σοβαρά. *Sehr gut*».**

«*Bitte, Herr Oberst*»***

Ο Σρέντερ έκλεισε την πίσω πόρτα και σήκωσε το χέρι, κλώνοντας του νόημα να περιμένει. Ήθελε να μην κουνήσει ούτε δαχτυλάκι ο επιβάτης του.

Ο Λιούις έκανε πίσω παίζοντας το παιχνίδι του, αλλά ο μεγάλος σεβασμός του Γερμανού τού προκαλούσε θλίψη. Ήταν η συμπεριφορά ενός ηττημένου ανθρώπου που προσπαθούσε να προσκολληθεί σε έναν ισχυρό προσάτη. Μέσα στο αυτοκίνητο, ο Λιούις έδωσε στον Σρέντερ ένα κομμάτι χαρτί όπου ο Γουίλ-

* «Όχι, κύριε διοικητά». (Σ.τ.Μ.)

** «(Είναι) πολύ καλά». (Σ.τ.Μ.)

*** «Παρακαλώ, κύριε συνταγματάρχα». (Σ.τ.Μ.)

κινς είχε γράψει τη διεύθυνση του σπιτιού όπου θα ζούσε στο άμεσο μέλλον. Ο οδηγός τη διάβασε και έκανε ένα επιδοκιμαστικό νεύμα για τον προορισμό τους.

Ο Σρέντερ αναγκαζόταν να κάνει ελιγμούς για να αποφύγει τους διάσπαρτους κρατήρες από βόμβες στον λιθόστρωτο δρόμο, και τις ομάδες των ανθρώπων που περπατούσαν σαστισμένοι, αποχαυνωμένοι, χωρίς συγκεκριμένο προορισμό, κουβαλώντας τα υπολείμματα της παλιάς ζωής τους σε πακέτα, σάκους, κιβώτια και χαρτόκουτα, πνιγμένοι από έναν βαρύ, σχεδόν ορατό, φόβο. Ήταν σαν άνθρωποι που τους είχαν ρίξει πίσω στο εξελικτικό στάδιο των νομάδων τροφουσλλεκτών.

Πάνω από όλη τη σκηνή αιωρούνταν το φάντασμα ενός τρομερού θορύβου. Κάτι εξώκοσμο είχε καταστρέψει αυτό το μέρος αφήνοντας ένα σκόρπιο παζλ από το οποίο έπρεπε να ανασυνθέσεις την παλιά εικόνα. Όμως δεν μπορούσε να συναρμολογηθεί ξανά, η επιστροφή στην παλιά εικόνα ήταν αδύνατη. Εδώ ήταν η *Stunde Null*, η Ώρα Μηδέν. Αυτοί οι άνθρωποι ξεκινούσαν από την αρχή και προσπαθούσαν να ζήσουν από το τίποτε. Δυο γυναίκες προχωρούσαν η μία σπρώχνοντας και η άλλη τραβώντας ένα κάρο με στοιβαγμένα έπιπλα, ενώ ένας άντρας με χαρτοφύλακα περπατούσε σαν να αναζητούσε το γραφείο όπου δούλευε κάποτε, χωρίς να ρίχνει ούτε μια ματιά στην απίστευτη καταστροφή γύρω του, λες και αυτή η αρχιτεκτονική της ολοκληρωτικής ισοπέδωσης ήταν η φυσική κατάσταση των πραγμάτων.

Μια ερειπωμένη πόλη απλωνόταν μέχρι εκεί που έβλεπε το μάτι, με τους σωρούς των ερειπίων να φτάνουν μέχρι και τον πρώτο όροφο των κτιρίων που έστεκαν ακόμη. Δύσκολο να πιστέψεις ότι αυτό ήταν κάποτε ένα μέρος όπου άνθρωποι διάβαζαν εφημερίδες, έφτιαχναν κέικ, και σκέφτονταν ποιες κορνίζες να κρεμάσουν στους τοίχους του σαλονιού τους. Στη μια πλευρά του δρόμου υψωνόταν η πρόσοψη μιας εκκλησίας, με τον ουρανό για βιτρό και τον άνεμο για εκκλησίασμα. Από την άλλη πλευρά, υψώνονταν πολυκατοικίες άθικτες σε όλα εκτός από τις προσόψεις τους, που είχαν γκρεμιστεί, αποκα-

λύπτοντας τα δωμάτια και τα έπιπλα μέσα, θυμίζοντας έτσι γιγάντια κουκλόσπιτα. Σε ένα από αυτά τα δωμάτια, αδιαφορώντας για τα στοιχεία της φύσης και τα μάτια των περαστικών, μια γυναίκα χτένιζε με αγάπη τα μαλλιά ενός κοριτσιού μπροστά σε μια τουαλέτα.

Πιο κάτω στον δρόμο, γυναίκες και παιδιά έστεκαν γύρω από χαλάσματα, αναζητώντας τροφή ή προσπαθώντας να περισώσουν κομμάτια από το παρελθόν τους. Μαύροι σταυροί σημάδευαν τα μέρη όπου πτώματα περιμέναν για να ταφούν. Και παντού προεξείχαν από το έδαφος οι παράξενες καμινάδες μια υπόγειας πόλης που ξερνούσαν μαύρο καπνό στον ουρανό.

«Κουνέλια;» ρώτησε ο Λιούις, βλέποντας πλάσματα να εμφανίζονται από αόρατες τρύπες στο έδαφος.

«*Trümmerkinder!*» είπε ο Σρέντερ με ξαφνικό θυμό. Και ο Λιούις είδε ότι τα κινούμενα πλάσματα ήταν όντως «παιδιά των χαλασμάτων» και ότι έβγαιναν από τις τρύπες τους επειδή τα τραβούσε το αυτοκίνητο.

«*Ungeziefer!*», * είπε ο Σρέντερ με αδικαιολόγητη οργή καθώς τρία από τα παιδιά –ήταν δύσκολο να καταλάβεις αν ήταν αγόρια ή κορίτσια– έτρεξαν κατευθείαν μπροστά στο αμάξι. Ο Σρέντερ κόρναρε προειδοποιητικά, αλλά ο μαύρος όγκος της Mercedes που πλησίαζε δεν τα τρόμαξε. Παρέμειναν στη θέση τους και ανάγκασαν τον Σρέντερ να σταματήσει.

«*Weg! Schnell!*», ** ούρλιαξε ο Σρέντερ, με τις φλέβες στον λαιμό του να πάλλονται από ασυγκράτητη οργή. Πάτησε πάλι την κόρνα, αλλά ένα παιδί –ένα αγόρι που φορούσε ρομπ-ντε-σαμπρ και αγγλικό κράνος–, πλησίασε άφοβα την πλευρά όπου καθόταν ο Λιούις, πήδησε πάνω στο μαρσπιέ, κι άρχισε να χτυπά το παράθυρο.

«Τι έκεις, Τόμη; Έκεις κωλοσάντβιτς; Τσοκολάτα;»

* «Παράσιτα!» (Σ.τ.Μ.)

** «Φύγετε! Γρήγορα!» (Σ.τ.Μ.)

«*Steig aus! Sofort!*»* Τα σάλια του Σρέντερ ράντισαν το πρόσωπο του Λιούις καθώς ο οδηγός έσκυψε από πάνω του και ύψωσε απειλητικά τη γροθιά του στο παιδί. Στο μεταξύ, δύο άλλα παιδιά είχαν ανεβεί πάνω στο καπό και προσπαθούσαν να ξεκολλήσουν το σήμα της Mercedes.

Ο Σρέντερ γύρισε και πετάχτηκε από το αυτοκίνητο. Όρμησε στα παιδιά, που προσπαθούσαν να το σκάσουν από το καπό, και κατάφερε να αρπάξει την άκρη μιας πιτζαμούλας. Τράβηξε το παιδί κοντά του, το άρπαξε από το σβέρκο με το ένα χέρι και άρχισε να το δέρνει.

«Σρέντερ!» Ήταν η πρώτη φορά που ο Λιούις ύψωνε τη φωνή του εδώ και μήνες, και την άκουσε να σπάει από την απρόσμενη ένταση.

Ο Σρέντερ δεν τον άκουσε, και συνέχισε να δέρνει το παιδί με όλη του τη δύναμη.

«*Halt!*»** Ο Λιούις βγήκε από το αμάξι για να τον σταματήσει, και τα παιδιά οπισθοχώρησαν φοβούμενα ότι θα έχουν την ίδια τύχη. Αυτή τη φορά ο Σρέντερ τον άκουσε και σταμάτησε, με μια παράξενη έκφραση ντροπής και δικαιολογημένης αγανάκτησης στο πρόσωπό του. Άφησε το παιδί και γύρισε στο αμάξι, μουρμουρίζοντας και αγκομαχώντας από την προσπάθεια.

«*Hierbleiben!*»*** φώναξε ο Λιούις στα παιδιά.

Το πιο μεγάλο αγόρι πλησίασε πάλι στο αμάξι, και οι σύντροφοί του το ακολούθησαν διστακτικά. Εμφανίστηκαν κι άλλα αδέσποτα που πλησίασαν για να πάρουν ό,τι θα τους έδινε, παιδιά καμουφλαρισμένα από τη βρομά. Από κοντά ανέδιδαν τη δυσωδία των πεινασμένων. Όλα άπλωσαν ικετευτικά τα χέρια σε αυτό τον αγαθό Εγγλέζο θεό που περνούσε με το μαύρο άρμα του. Ο Λιούις πήρε τον γυλιό του από το αμάξι. Είχε μέσα μια σοκολάτα

* «Δρόμο! Αμέσως!» (Σ.τ.Μ.)

** «Σταμάτα!» (Σ.τ.Μ.)

*** «Μείνετε εδώ!» (Σ.τ.Μ.)

και ένα πορτοκάλι. Έδωσε τη σοκολάτα στο μεγαλύτερο αγόρι.

«*Verteil!*»* του είπε. Μετά έδωσε το πορτοκάλι στο μικρότερο παιδί, ένα κορίτσι πέντε-έξι ετών –η διάρκεια της ζωής του ίση με αυτή του πολέμου– και επανέλαβε την εντολή να το μοιραστεί. Όμως το κορίτσι δάγκωσε αμέσως το πορτοκάλι σαν να ήταν μήλο κι άρχισε να το μασάει μαζί με τη φλούδα. Ο Λιούις προσπάθησε να του δείξει ότι έπρεπε να το ξεφλουδίσει, αλλά το κοριτσάκι έκρουσε το δώρο φοβούμενο ότι ήθελε να του το πάρει.

Τώρα είχαν πλησιάσει κι άλλα παιδιά, με τα χέρια απλωμένα, ανάμεσά τους κι ένα αγόρι με ένα πόδι που στηριζόταν σε ένα μπαστούνι του γκολφ.

«Τσοκολάτα, Τόμη! Τσοκολάτα, Τόμη!» φώναζαν.

Ο Λιούις δεν είχε άλλα τρόφιμα να τους δώσει, είχε όμως κάτι πιο πολύτιμο. Έβγαλε την ταμπακιέρα του και πήρε από μέσα δέκα τσιγάρα «Player's». Τα έδωσε στο μεγαλύτερο παιδί, τα τεράστια μάτια του οποίου είχαν ήδη γουρλώσει από το θέαμα και την αίσθηση του χρυσού στα χέρια του. Ο Λιούις ήξερε ότι αυτό που έκανε ήταν παράνομο –ήταν συναδέλφωση με Γερμανούς, και τα τσιγάρα θα κατέληγαν στη μαύρη αγορά–, αλλά δεν τον ένοιαζε. Με αυτά τα δέκα «Player's» τα παιδιά θα μπορούσαν να αγοράσουν τρόφιμα από κάποιον αγρότη. Οι νόμοι και οι κανονισμοί που είχε επιβάλει η νέα τάξη είχαν επινοηθεί από άντρες που κάθονταν σε γραφεία, μέσα σε μια ατμόσφαιρα φόβου και εκδίκησης, και, προς το παρόν –και μέχρι κάποιο άγνωστο χρόνο στο μέλλον–, ο ίδιος ο Λιούις ήταν ο νόμος σε αυτή τη συγκεκριμένη περιοχή.

Ο Στέφαν Λούμπερτ στάθηκε μπροστά στο προσωπικό που του είχε απομείνει –τον Ρίχαρντ, τον κουτσό κηπουρό, τη Χάικε, την ασθμαίνουσα καμαριέρα, και την Γκρέτα, την πεισματάρη μαγεύ-

* «Μοιράσου τη!» (Σ.τ.Μ.)

ρισσα που δούλευε εδώ και τριάντα χρόνια στο σπίτι– και τους έδωσε τις τελευταίες οδηγίες. Η Χάικε είχε αρχίσει να κλαίει.

«Να του δείχνετε σεβασμό και να τον υπηρετείτε όπως θα υπηρετούσατε εμένα. Εσύ, Χάικε –και όλοι σας–, αν σας προσφέρει δουλειά, είστε ελεύθεροι να δεχτείτε. Δε θα προσβληθώ. Θα χαρώ να ξέρω ότι είστε εδώ και προσέχετε το σπίτι».

Έσκυψε και σκούπισε ένα δάκρυ από το στρογγυλό μάγουλο της Χάικε.

«Έλα τώρα. Όχι άλλα δάκρυα. Να είμαστε ευγνώμονες που δεν έχουμε τους Ρώσους. Οι Άγγλοι μπορεί να είναι ακαλλιέργητοι, αλλά δεν είναι απάνθρωποι».

«Θέλετε να σερβίρω αναψυκτικά, Χερ Λούμπερτ;» κατάφερε να ρωτήσει η Χάικε.

«Φυσικά. Πρέπει να είμαστε πολιτισμένοι».

«Δεν έχουμε βουτήματα», επεσήμανε η Γκρέτα. «Μόνο το κέικ».

«Ωραία. Φτιάξτε τσάι, όχι καφέ. Αν και δεν έχουμε καν καφέ, οπότε είμαστε εντάξει. Και να τον σερβίρετε στη βιβλιοθήκη. Έχει πολύ φως εδώ». Ο Λούμπερτ είχε την ελπίδα ότι ο αξιωματικός θα ερχόταν μια μουντή γκριζα μέρα, αλλά ο φθινοπωρινός ήλιος έστελνε το καλύτερο φως του στο δάπεδο του χολ μέσα από τα αρ-ντεκό βιτρό που διακοσμούσαν το ψηλό παράθυρο απέναντι από τον εσωτερικό εξώστη, κάνοντάς τα όλα ακόμη πιο όμορφα. «Και τώρα, πού είναι η Φρίντα;»

«Είναι στο δωμάτιό της, κύριε», είπε η Χάικε.

Ο Λούμπερτ έσφιξε τα δόντια. Ο πόλεμος είχε τελειώσει εδώ και τουλάχιστον έναν χρόνο, αλλά η κόρη του δεν είχε παραδοθεί ακόμη. Έπρεπε να καταπνίξει αυτή τη μικρή εξέγερση. Ανέβηκε κουρασμένος τη σκάλα. Χτύπησε την πόρτα της Φρίντα και φώναξε το όνομά της. Περίμενε μια απάντηση που ήξερε ότι δε θα ερχόταν, και μετά μπήκε. Ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της, με τα πόδια της τεντωμένα και υψωμένα μερικά εκατοστά πάνω από το στρώμα. Στην άκρη τους είχε βάλει ένα βιβλίο, ένα υπογεγραμμένο αντίγραφο του *Μαγικού βουνού* του Τόμας Μαν,

που του είχε χαρίσει η γυναίκα του, η Κλαούντια, την ημέρα που έκλεινε τα τριάντα. Η Φρίντα δεν αντέδρασε στην παρουσία του πατέρα της, απλώς συνέχισε την προσπάθεια να κρατήσει τα πόδια της με το βιβλίο στον αέρα. Είχαν αρχίσει να τρέμουν από την ένταση. Πόση ώρα ήταν σε αυτή τη στάση; Ένα λεπτό, δύο, πέντε; Άρχισε να αναπνέει μανιασμένα από τη μύτη, προσπαθώντας να κρύψει ότι κατέβαλλε προσπάθεια, αρνούμενη να δείξει αδυναμία. Η δύναμή της ήταν εντυπωσιακή, αλλά ήταν κάτι το άχαρο, μία ακόμα από εκείνες τις ασκήσεις των Mädels* που έκανε με θρησκευτική ευλάβεια από τότε που είχε αρχίσει ο πόλεμος.

Πολλή δύναμη, καμία χαρά.

Το πρόσωπο της Φρίντα άρχισε να κοκκινίζει, και μια τιάρα ιδρώτα σχηματίστηκε στο μέτωπό της. Όταν τα πόδια της άρχισαν να ταλαντεύονται δεξιά-αριστερά, δεν τα άφησε να πέσουν, τα χαμήλωσε με μια ελεγχόμενη κίνηση, σαν να τα κατέβαζε με τη θέλησή της.

«Θα πρέπει να το κάνεις με τον Σαίξπηρ – ή ίσως τον άτλαντα», είπε ο Λούμπερτ. «Θα δοκίμαζε καλύτερα τη δύναμή σου». Παρόλο που τα αστεία του «εξοστρακίζονταν» πάνω της και σκληραιναν ακόμα πιο πολύ τη στάση της, αυτή η ανάλαφρη αντιμετώπιση εξακολουθούσε να είναι το όπλο που αυτός προτιμούσε ενάντια στην άγρια και σκυθρωπή της διάθεση.

«Τα βιβλία δεν έχουν σημασία», του είπε.

«Έρχεται ο Άγγλος αξιωματικός».

Η Φρίντα ανακάθισε ξαφνικά χωρίς να χρησιμοποιήσει τα χέρια της. Με μια αθλητική κίνηση, κατέβασε τα πόδια της στο πάτωμα και σκούπισε τον ιδρώτα προς τα πίσω, πάνω από τα πλεγμένα μαλλιά της. Η άσχημη, προκλητική έκφραση που είχε υιοθετήσει αυτά τα τελευταία χρόνια τον έθλιβε. Κοίταξε αμίλητη τον πατέρα της.

* Mädels (Bund Deutscher Mädels): Ένωση Κορασίδων Γερμανίας, ο κλάδος θηλέων της Χιτλερικής Νεολαίας. (Σ.τ.Μ.)

«Θα ήθελα να τον χαιρετήσεις», της είπε.

«Γιατί;»

«Γιατί—»

«Γιατί θα δώσεις το σπίτι της μητέρας χωρίς καμία αντίδραση».

«Φρίντι, σε παρακαλώ μη μιλάς έτσι. Έλα, σε παρακαλώ. Θα το κάνεις για χάρη της μαμάς;»

«Η μαμά δε θα έφευγε. Δε θα άφηνε ποτέ να συμβεί αυτό».

«Έλα».

«Όχι. Παρακάλεσε».

«Θα ήθελα να έρθεις».

«Ζητιάνε!»

Ήξερε ότι η κόρη του δε θα χαμήλωνε ποτέ το βλέμμα. Έτσι, ο Λούμπερτ έκανε μεταβολή κι έφυγε με την καρδιά του να χτυπά δυνατά. Στο κάτω μέρος της σκάλας είδε τον εαυτό του στον καθρέφτη. Έδειχνε αποστεωμένος και χλωμός, αλλά ήλπιζε ότι αυτό θα τον βοηθούσε τελικά. Είχε φορέσει το πιο σκοροφαγωμένο κοστούμι του. Ήξερε ότι θα έχανε το σπίτι του —ήταν ένα από τα καλύτερα στην Έλμπχαουζεε, και ένας μεσόβαθμος Άγγλος αξιωματικός, πεινασμένος για πολυτέλεια, δε θα έχανε την ευκαιρία να ζήσει εδώ—, αλλά ήταν σημαντικό να κάνει σωστή εντύπωση. Είχε ακούσει ιστορίες για άντρες των Συμμάχων που έκλεβαν κάθε είδους πολύτιμα αντικείμενα, και ήταν γνωστό ότι οι ιμπεριαλιστές, βάρβαροι Άγγλοι δε δίσταζαν να τσαλαπατήσουν την κουλτούρα των άλλων —ανησυχούσε ιδιαίτερα για τους πίνακες του Φερνάν Λεζέ και τις ξυλογραφίες του Έμιλ Νόλντε που κρέμονταν στα κύρια δωμάτια—, αλλά πίστευε ότι, αν φερόταν σωστά, ο Άγγλος αξιωματικός μπορεί να σχηματίζε καλή γνώμη για αυτόν και να μην ήθελε τόσο πολύ να καταστρέψει τα υπάρχοντά του. Σκάλισε τις στάχτες από τη φωτιά της προηγούμενης βραδιάς και τους άλλαξε λιγάκι σχήμα για να δίνει την εντύπωση ότι έκαιγαν έπιπλα. Μετά έβγαλε το σακάκι του, χαλάρωσε τη γραβάτα και πήρε μια στάση που έδειχνε κάτι ανάμεσα σε αξιοπρέπεια και σεβασμό: τα χέρια στα πλευρά, το ένα πόδι λιγάκι λοξά. Του φάνηκε πολύ αδιάφορη, πολύ ανεπίσημη, πο-

λύ σίγουρη, πολύ κοντά σε αυτό που πραγματικά ήταν. Φόρεσε πάλι το σακάκι, έσφιξε τη γραβάτα του, έστρωσε προς τα πίσω τα μαλλιά του και στάθηκε ευθυτενής, με τα χέρια πειθήνια πιασμένα μπροστά του. Έτσι ήταν καλύτερα: η όψη ενός ανθρώπου που ήταν έτοιμος να παραδώσει το σπίτι του χωρίς μνησικακία.

Ο Λιούις και ο Σρέντερ δε μίλησαν στην υπόλοιπη διαδρομή. Ο Λιούις έβλεπε τα χείλια του Σρέντερ να κινούνται καθώς θυμόταν όσα έγιναν με τα παιδιά και εξέφραζε σιωπηλά την αγανάκτηση και την οργή του, αλλά προτίμησε να μην του πει τίποτα. Το αυτοκίνητο έφτασε γρήγορα στα εξωτερικά όρια της πόλης, που ήταν και το όριο της περιοχής που οι Βρετανοί και οι Αμερικανοί είχαν βομβαρδίσει τόσο πολύ πριν από τρία χρόνια. Ο δρόμος τώρα ήταν ομαλός, με πλατάνια δεξιά κι αριστερά και ολόκληρα σπίτια να υψώνονται πίσω από ψηλούς φράχτες και καγκελόπορτες. Αυτή ήταν η οδός Έλμπχαουζεε κι αυτά ήταν τα σπίτια των τραπεζιτών και των εμπόρων που είχαν κάνει το Αμβούργο μια πλούσια πόλη, και το λιμάνι και τις εμπορικές περιοχές του έναν τόσο σημαντικό στόχο για τη Διοίκηση Βομβαρδιστικών. Ήταν πιο μεγαλοπρεπή, πιο σύγχρονα, πιο εντυπωσιακά από κάθε σπίτι που είχε δει ο Λιούις έξω από το Λονδίνο, ή και από κάθε σπίτι όπου θα περίμενε να ζήσει ποτέ.

Η Βίλα Λούμπερτ ήταν το τελευταίο σπίτι στο ευθύ τμήμα του δρόμου, ο οποίος μετά έστριβε και άρχιζε να απομακρύνεται από τον ποταμό Έλβα, και, όταν ο Λιούις το είδε για πρώτη φορά, αναρωτήθηκε μήπως ο λοχαγός Γουίλκινς είχε κάνει κάποιο λάθος. Βρισκόταν στο τέλος ενός μεγάλου εσωτερικού δρόμου με λεύκες δεξιά κι αριστερά, και ήταν ένα λαμπρό λευκό οικοδόμημα που θύμιζε γαμήλια τούρτα, με προστώα και ένα μεγάλο ημικυκλικό μπαλκόνι με κίονες. Το ισόγειο του σπιτιού ήταν υπερυψωμένο κατά μερικά μέτρα από το έδαφος, και χωριζόταν στη μέση από μια επιβλητική πέτρινη σκάλα που ανέβαινε στο μπαλκόνι της εισόδου. Κίονες τυλιγμένοι από ου-

σταρίες στήριζαν ένα μπαλκόνι στον πάνω όροφο, από όπου οι κάτοικοι μπορούσαν να βλέπουν τον Έλβα να περνά σε απόσταση περίπου εκατό μέτρων. Ο Λιούις έμεινε άναυδος από τη φωτεινή καλαισθησία και το μέγεθος του σπιτιού. Δε θα μπορούσες να το πεις παλάτι, αλλά, και πάλι, ήταν πιο κατάλληλο για στρατηγό ή καγκελάριο παρά για έναν συνταγματάρχη που είχε ανεβεί στην ιεραρχία ξεκινώντας από χαμηλά και δεν είχε ποτέ δικό του σπίτι.

Μόλις η Mercedes έστριψε στον κυκλικό εσωτερικό δρόμο του κήπου, ο Λιούις είδε τρεις μορφές να σχηματίζουν μια τιμητική φρουρά – δύο γυναίκες και έναν άντρα, για τον οποίο συμπίερανε ότι πρέπει να ήταν ο κηπουρός. Άλλη μια μορφή – ένας ψηλός τζέντλεμαν με φαρδύ κοστούμι – κατέβηκε τη σκάλα και στάθηκε κοντά τους. Ο Σρέντερ οδήγησε το αμάξι προς το σπίτι και σταμάτησε ακριβώς μπροστά από την επιτροπή υποδοχής. Ο Λιούις δεν περίμενε να του ανοίξει ο οδηγός την πόρτα, βγήκε μόνος του αμέσως, και πλησίασε τον άντρα που θεώρησε ότι ήταν ο Λούμπερτ. Το χέρι του μισοσηκώθηκε για στρατιωτικό χαιρετισμό, αλλά την τελευταία στιγμή το κατέβασε και έσφιξε το χέρι του οικοδεσπότη του.

«*Guten Abend*»,* είπε. «Συνταγματάρχη Λιούις Μόργκαν».

«Καλώς ορίσατε, κύριε συνταγματάρχα. Παρακαλώ. Μπορούμε να μιλάμε αγγλικά».

Ο Λούμπερτ έσφιξε το χέρι του Λιούις με φιλική δύναμη. Ακόμη και μέσα από τα γάντια, το χέρι του Λούμπερτ ήταν πιο ζεστό από το δικό του. Ο Λιούις χαιρέτισε με ένα νεύμα τις γυναίκες και τον κηπουρό. Οι καμαριέρες υποκλίθηκαν, και η πιο νέα τον κοίταξε με μια περίεργη έκφραση, σαν να έβλεπε ένα μέλος κάποιας χαμένης φυλής. Είχε ένα χαμόγελο σαν να τον έβρισκε διασκεδαστικό – την προφορά του ίσως, ή την παράξενη στολή του –, και ο Λιούις τής χαμογέλασε κι αυτός.

* «Καλησπέρα». (Σ.τ.Μ.)

«Από εδώ ο Ρίχαρντ».

Ο κηπουρός χτύπησε τις φτέρνες και άπλωσε το χέρι.

Ο Λιούις έσφιξε το γυμνό ροζιασμένο χέρι του και τον άφησε να του ανεβοκατεβάσει το δικό του σαν πιστόνι.

«Παρακαλώ, περάστε», είπε ο Λούμπερτ.

Ο Λιούις άφησε τον Σρέντερ να κάθεται στη θέση του οδηγού με τα πόδια απλωμένα στο μαρσιέ του αυτοκινήτου, σκυθρωπό ακόμη μετά την επίπληξη, και, ακολουθώντας τον Λούμπερτ, ανέβηκε τη σκάλα και μπήκε στο σπίτι.

Το εσωτερικό αποκάλυπτε τον αληθινό χαρακτήρα του σπιτιού. Δεν του άρεσε ιδιαίτερα το στιλ –τα γωνιώδη, φουτουριστικά έπιπλα και τα παράξενα έργα τέχνης ήταν πολύ σύγχρονα, πολύ εξεζητημένα για τα γούστα του–, αλλά η ποιότητα της κατασκευής και η πνευματική δεξιοότητα που αποτυπωνόταν στον σχεδιασμό ήταν ανώτερα από όλα τα αγγλικά σπίτια που είχε δει ποτέ, ακόμη και από το αρχοντικό των Μπέιλις-Χίλιερ στο Άμερσαμ, που η Ρέιτσελ το ζήλευε και το θεωρούσε ως το κορυφαίο των κατοικιών. Καθώς ο Λούμπερτ τον οδηγούσε μέσα στο σπίτι, εξηγώντας του ευγενικά τον ρόλο των διαφόρων δωματίων και την ιστορία του μέρους, ο Λιούις άρχισε να φαντάζεται τη μελλοντική στιγμή που η Ρέιτσελ θα έμπαινε για πρώτη φορά σε αυτό το σπίτι, φαντάστηκε τη γυναίκα του να προσέχει τις ανάλαφρες, καθαρές γραμμές αυτών των δωματίων, και τα μάτια της να ανοίγουν διάπλατα από τη μεγαλοπρέπεια γύρω της –τα μαρμάρινα καθίσματα δίπλα στο παράθυρο, το πιάνο με ουρά, τον ανελκυστήρα φαγητών, τις κρεβατοκάμαρες για τις καμαριέρες, τη βιβλιοθήκη, το καπνιστήριο, τους πίνακες–, και, καθώς το φανταζόταν αυτό, ένιωσε μια ξαφνική, απροσδόκητη ελπίδα ότι αυτό το σπίτι μπορεί να αναπλήρωνε κατά κάποιο τρόπο τα χρόνια της λιτότητας και της απόστασης που είχε απλώσει ο πόλεμος ανάμεσά τους.

«Έχετε παιδιά;» ρώτησε ο Λούμπερτ καθώς ανέβαιναν τη σκάλα προς τις κρεβατοκάμαρες.

«Ναι. Έναν γιο, τον Έντμουντ». Πρόφερε το όνομα σαν να το υπενθύμιζε στον εαυτό του.

«Τότε ίσως αυτό το δωμάτιο θα άρεσε στον Έντμουντ».

Ο Λούμπερτ οδήγησε τον Λιούις σε ένα δωμάτιο γεμάτο με παιδικά παιχνίδια, κυρίως κοριτσίστικα. Στο βάθος υπήρχε ένα κουνιστό αλογάκι με γουρλωτά μαύρα μάτια και μια πορσελάνινη κούκλα καθισμένη γυναικεία στην πλάτη του. Ένα κουκλόσπιτο μεγάλο σαν σπίτι σκύλου, με όψη γεωργιανού αρχοντικού, βρισκόταν μπροστά σε ένα μικρό κρεβάτι με ουρανό. Πάνω στη στέγη του υπήρχαν αρκετές κούκλες μεσαίου μεγέθους, με τα πόδια τους να κρέμονται πάνω από τις κρεβατοκάμαρες, μια σειρά από πορσελάνινους γίγαντες που κοίταζαν μέσα στο σπίτι κάποιου άλλου.

«Δε θα τον πειράζουν τον γιο σας τα κοριτσίστικα πράγματα;» ρώτησε ο Λούμπερτ.

Ο Λιούις δεν ήταν σίγουρος τι θα άρεσε στον Έντμουντ και τι όχι –ο γιος του ήταν δέκα ετών την τελευταία φορά που τον είχε δει–, αλλά κανένα παιδί δε θα είχε αντίρρηση σε τόσο χώρο και τόσους θησαυρούς.

«Ασφαλώς όχι», είπε.

Με κάθε όμορφο δωμάτιο και κάθε προσωπική πληροφορία («Εδώ μας άρεσε να καθόμαστε και να βλέπουμε τα πλοία», «Εδώ καθόμασταν συχνά και παίζαμε χαρτιά») ο Λιούις ένιωθε όλο και πιο άβολα. Θα προτιμούσε κάποια έχθρα, ή, τουλάχιστον, μια ψυχρή, σιωπηλή αντίσταση –κάτι που θα τον σκληρυνε ώστε να του είναι πιο εύκολο αυτό που έπρεπε να κάνει–, αλλά αυτή η πολιτισμένη, σχεδόν ευχάριστη, ξενάγηση τα χειροτέρευε όλα. Όταν πια έφτασαν στην κύρια κρεβατοκάμαρα –την όγδοη σε αυτό τον όροφο, με ένα ψηλό και στενό κρεβάτι γαλλικού τύπου και μια ελαιογραφία με τους πράσινους οβελούς μιας μεσαιωνικής πόλης να κρέμεται πάνω από το κεφαλάρι–, ο Λιούις ένιωθε πολύ άσχημα.

«Η αγαπημένη μου γερμανική πόλη», είπε ο Λούμπερτ, βλέποντας τον Λιούις να κοιτάζει τους οβελούς προσπαθώντας να καταλάβει ποια είναι. «Το Λίμπεκ. Πρέπει να προσπαθήσετε να το δείτε αν μπορείτε».

Ο Λιούις κοίταξε τον πίνακα αλλά δεν καθυστέρησε άλλο. Προχώρησε προς τις μπαλκονόπορτες και κοίταξε τον κήπο και τον ποταμό Έλβα πιο κάτω.

«Η Κλαούντια, η γυναίκα μου, καθόταν συχνά εδώ το καλοκαίρι. Της άρεσε». Ο Λούμπερτ πήγε στις μπαλκονόπορτες και τις άνοιξε. «Ο Έλβας», δήλωσε, βγαίνοντας στο μπαλκόνι και κινώντας το χέρι του σε τόξο εκατόν ογδόντα μοιρών, από τη μια άκρη του τοπίου έως την άλλη. Ήταν ένας μεγάλος, με όλη τη σημασία της λέξης, ευρωπαϊκός ποταμός, πιο πλατύς και αργός από κάθε ποταμό στην Αγγλία, και εδώ, στη στροφή, είχε το μεγαλύτερο σχεδόν πλάτος του – περίπου ένα χιλιόμετρο. Αυτό το ποτάμι και το φορτίο που μετέφερε είχαν χτίσει αυτό το σπίτι και τα περισσότερα άλλα στη βόρεια όχθη του.

«Χύνεται στη... *Nordsee*. Τη δική σας Βόρεια Θάλασσα;» ρώτησε ο Λούμπερτ.

«Είναι η ίδια θάλασσα στο τέλος», είπε ο Λιούις.

Αυτό φάνηκε να αρέσει στον Λούμπερτ, που επανέλαβε τη φράση. «Η ίδια θάλασσα· ναι».

Κάποιος άλλος μπορεί να έβλεπε στη συμπεριφορά του Λούμπερτ μια προσπάθεια να κάνει τον Λιούις να νιώσει άσχημα. Ή μπορεί να διέκρινε στην ευθυτενή στάση του όλη την υπεροψία και την αλαζονεία μιας φυλής που είχε επιδιώξει την καταστροφή του κόσμου και τώρα ήταν υποχρεωμένη να αντιμετωπίσει τις συνέπειες. Όμως ο Λιούις δεν τα έβλεπε έτσι τα πράγματα. Στον Λούμπερτ έβλεπε έναν καλλιεργημένο, προνομιούχο άνθρωπο που ταπεινωνόταν και, σε μια προσπάθεια να μειώσει τις ζημιές σε μια ζωή ήδη κατεστραμμένη, κρατιόταν στο χείλος του τελευταίου γκρεμού της ευγένειας. Ο Λιούις ήξερε ότι όλη αυτή η παράσταση ήταν μια απόπειρα του Λούμπερτ να τον κερδίσει, να μειώσει το χτύπημα τρόπον τινά, ίσως ακόμα και να τον πείσει να αλλάξει γνώμη. Δεν μπορούσε να τον επικρίνει για αυτή την προσπάθεια, ούτε να δείξει έναν ψεύτικο θυμό για να προσποιηθεί τον απόμακρο, αποφασιστικό άνθρωπο της σκοπιμότητας.

«Το σπίτι σας είναι υπέροχο, Χερ Λούμπερτ», είπε.

Ο Λούμπερτ υποκλίθηκε με ευγνωμοσύνη.

«Είναι μεγαλύτερο από όσο χρειάζομαι – από όσο χρειάζεται η οικογένειά μου», συνέχισε ο Λιούις. «Και... σίγουρα πολύ πολυτελέστερο από ό,τι έχουμε συνηθίσει».

Ο Λούμπερτ περίμενε να τελειώσει ο Λιούις. Τα μάτια του είχαν φωτιστεί, διαισθανόταν μια απρόσμενη υποχώρηση.

Ο Λιούις κοίταξε τον μεγάλο ποταμό που κυλούσε προς την «κοινή τους θάλασσα» – τη θάλασσα που μετέφερε τώρα τη δική του αποξενωμένη οικογένεια κοντά του. «Θα ήθελα να προτείνω μια διαφορετική διευθέτηση», είπε.

Τον σκληρό χειμώνα του 1946, στη μεταπολεμική Γερμανία, η Ρέιτσελ Μόργκαν καταφτάνει στα χαλάσματα του Αμβούργου μαζί με τον γιο της, Έντμουντ, τον μοναδικό που επέζησε από τη λαίλαπα του πολέμου. Εκεί σμίγει ξανά με τον σύζυγό της, Λιούις, Βρετανό συνταγματάρχη που συμμετέχει στην ανοικοδόμηση και αποκατάσταση της ρηγμαγμένης πόλης. Φτάνοντας, όμως, στο νέο της σπίτι, η Ρέιτσελ αιφνιδιάζεται από την τολμηρή απόφαση του συζύγου της: θα μοιράζονται το μεγάλο σπίτι με τους προηγούμενους ιδιοκτήτες του, έναν Γερμανό χήρο και τη δύστροπη κόρη του. Σε αυτή την τεταμένη ατμόσφαιρα, η εκθρότητα και ο θρήνος θα δώσουν σταδιακά τη θέση τους στο πάθος και στην προδοσία.

ΜΙΑ ΒΑΘΙΑ ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΙΣΟΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**

www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-2094-3

9 786180 120943

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 19224

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η